

NORGES LASTEBILEIER-FORBUND

Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer
firmapost@vegvesen.no

Deres ref: 20/5499

Vår ref: tf/jtm

Oslo, 30. oktober 2020

Høringsvar – Utredning av nasjonale føringer for riks- og fylkesveg

Vi viser til brev datert 11.05.2020.

Generelle kommentarer

Norges Lastebileier-Forbund (NLF) mener på et generelt grunnlag at det er behov for at det offentlige veinettet framstår mest mulig ensartet med hensyn til standard, framkommelighet og trafiksikkerhet, uavhengig av veieier og geografi. Det er derfor positivt at det arbeides med å finne fram til hensiktsmessige nasjonale føringer for planlegging, utbygging, forvaltning, drift og vedlikehold av riks- og fylkesveinettet.

Høringen omhandler i prinsippet i hvor stor grad fylkeskommunene skal bestemme selv hvilke standarder og krav som skal legges til grunn når det gjelder planlegging, utbygging, forvaltning, drift- og vedlikehold av fylkesveier. På mange av områdene stilles det opp en tre-delt modell. I modell 1 gis det stor grad av frihet til fylkeskommunene, og i modell 3 en begrenset grad av frihet, mens modell 2 er en mellomløsning.

Det er flere hensyn som kan vurderes i diskusjonen om frihetsgrad for fylkeskommunene som veieiere. Fylkeskommunene har overtatt det fulle ansvaret for egne fylkesveier gjennom regionreformen som ble iverksatt 1.1.2020.

For at «ansvaret for fylkesveiene» skal gi mening for fylkeskommunene, vil de sannsynligvis mene at det må følge med en høy grad av frihet til å fastlegge standarder og krav. NLF mener det er viktig at brukerne av veiene opplever en så lik standard som mulig, og at framkommeligheten er forutsigbar. Arbeidet med trafiksikkerheten på fylkesveiene må ikke svekkes av at fylkeskommunene får ansvaret, men heller styrkes. Det er særdeles viktig at risikoen for å bli drept eller hardt skadd på en fylkesvei blir redusert. Hvis det ikke skjer, vil 0-visjonen miste sin betydning.

NLF tror at dersom fylkeskommunene får høy grad av frihet, vil det kunne bidra til kreativitet og utvikling av beste praksis. Dette kan også hjelpe til å heve standard og krav for andre fylker/veieiere. Nasjonale føringer med lav grad av frihet for fylkeskommunene kan bli et maksimumsmål, som kan hindre utviklingen av bedre måter å løse utfordringene på. En mulig effekt av lav grad av frihet kan bli ytterligere økt byråkratisering i veiforvaltningen.

Overføringen av ansvaret for fylkesveiene til fylkeskommunene gjelder fra 1.1.2020. Det er derfor ikke særlig konkrete erfaringer å vise til med hensyn til hvordan fylkeskommunene forvalter ansvaret. En sannsynlig konsekvens er likevel at fylkeskommunene vil håndtere ansvaret mer ulikt enn slik det ble håndtert under sams veiadministrasjon. Dette kan tale for et behov for å gi mindre frihetsgrad til fylkeskommunene. Ett eksempel er hvordan vinterdriften kan bli håndtert ulikt, i mange varianter, som følge av at hver fylkeskommune eventuelt kan gjøre det på sin måte. Fra å ha i prinsippet én byggherre (Statens vegvesen) vil det i framtiden være 11 nye veieiere (fylkeskommuner) som skal håndtere ansvaret for planlegging, utbygging, forvaltning, drift- og vedlikehold av fylkesveiene. Fylkeskommunene har svært ulike utfordringer med hensyn til omfang av veinettet, tilstanden på veinettet og behovene for tiltak på veinettet. I tillegg har fylkeskommunene ulike økonomiske forutsetninger for å prioritere veieieransvaret. Det er en uro for at midler til drift og vedlikehold av fylkesveiene vil tape i kampen mot andre, dels lovpålagte viktige fylkeskommunale oppgaver.

Vegtilsynets rolle er lite omtalt i rapporten (side 24-25), og kun knyttet til behandlingen av fravik fra normalene. NLF har lenge tatt til orde for at Vegtilsynet må få tilsynsansvar for fylkesveiene også. NLF mener at Vegtilsynet må få en viktig rolle i å påse at fylkeskommunene oppfyller sitt ansvar innenfor den friheten som måtte bli resultatet av høringen. I prinsippet, jo større grad av frihet fylkeskommunene får, desto viktigere er det at Vegtilsynet får en aktiv og avgjørende rolle i kontrollen med at fylkeskommunene oppfyller intensjonene i de aktuelle lover, forskrifter og andre områder som tas opp i høringen. Dette er spesielt viktig i forhold knyttet til trafiksikkerhet.

Derfor er det svært viktig at anbefalingen i «*Kapittel 7 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring*» om «... at et statlig organ fører tilsyn...» oppnås. Der står det blant annet «*Det anbefales at et statlig organ fører tilsyn med at vegmyndigheter og Nye Veiers virksomhet utøves slik at et sikkert og formålstjenlig vegnett i tråd med overordnede mål for transportpolitikken oppnås.*»

NLFs kommentarer/anbefalinger til hvert av forslagene

Vegloven § 13 (anlegg av offentlig veg)

- Ingen kommentar.

Forskrift om anlegg av offentlig veg § 2 (dimensjonerende trafikkmengder og kjøretøy)

- Ingen kommentar.

Forskrift om anlegg av offentlig veg § 3 (vegnormaler)

- Forskriften har stor betydning for trafiksikkerheten.
- Modell 2 anbefales, under forutsetning av at Vegtilsynet får et ansvar med å følge opp fylkenes praktisering av fraviksbehandlingen.

Bruforskrift for fylkesveg

- Det er viktig at bæreevnen til broene er i henhold til behovene.
- Modell 2 anbefales, under forutsetning av at Vegtilsynet får et ansvar med å følge opp fylkenes praktisering av fraviksbehandlingen.

Trafikklastforskriften

- Støtter anbefalingen.

Ny forskrift etter vegloven om overgangsbruer

- Støtter anbefalingen.

Tunnelsikkerhetsforskriftene

- Støtter anbefalingen

Vegloven § 16 (drift og vedlikehold)

- Enhetlig drift og vedlikehold av fylkesveiene er viktig for en forutsigbar og trafiksikker framkommelighet.
- Modell 2 anbefales, under forutsetning av at Vegtilsynet får et ansvar med å følge opp fylkenes praktisering av fraviksbehandlingen.

Ny forskrift etter vegloven om bilferjer

- Støtter anbefalingen.
- I tillegg må nasjonale føringer sikre alle andre relevante forhold vedr. ferjedrift, inklusive takstregulativet og betalingssystem.

Vegsikkerhetsforskriften §§ 3, 4, 5, 6, 7 og 9 (trafiksikkerhetsrevisjoner m.m.)

- Støtter anbefalingen.

Vegdataforskriften

- Ingen kommentar.

Vegtrafikkloven § 40 a (ansvar for trafiksikkerhetsarbeid)

- Dette er en viktig premisse for trafiksikkerhetsarbeidet i fylkene. Det er 80 % større risiko for å bli hardt skadet eller drept på fylkesveinettet sammenlignet med riksveinettet.
- Modell 3 anbefales.

Plan- og bygningsloven og rundskriv T-1057 for planlegging av riks- og fylkesveg

- Ingen kommentar.

Utbyggers plikt til å sikre et komplett veganlegg

- Støtter anbefalingen.
- Staten bør finansiere døgnhvileplasser.

Nasjonale turistveger og nasjonal verneplan

- Støtter anbefalingen.

Trafikkberedskap

- Ingen kommentar.

Vennlig hilsen

Norges Lastebileier-Forbund

Geir A. Mo
Administrerende direktør

Thorleif Foss
Seniorrådgiver næringspolitikk